

Bendras siekis – rūpintis pacientų gerove

*Kasmet gegužės 12-ąją viso pasaulio slaugytojai mini savo profesinę šventę – Tarptautinę slaugytojų dieną. Šios šventės proga į žurnalo skaitytojams aktualius klausimus atsakė Sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus vyriausieji specialistai **Ilona Šakienė** ir **Artūras Šimkus**. Juos kalbino **Loreta Gudelienė-Gudelevičienė**, Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras.*

Kurie atlikti darbai Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriuje labiausiai jums šildo širdį, kai pavyko juos padaryti?

Artūras Šimkus. Vienas labiausiai džiuginančių rezultatų, nors tai ir ne mūsų skyriaus nuopelnas, tačiau labai susijęs su mūsų kuruojamomis sritimis, – darbo užmokesčio didėjimas, kuris prasidėjo po 2017 m. gegužės. Iš Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus atliktų darbų norėtusi paminėti nuolat atnaujinamas Lietuvos medicinos normas, kurios nustato sveikatos priežiūros specialistų kompetencijas. Atnaujinant slaugytojams skirtas Lietuvos medicinos normas, vienas dažniausiai pasitaikančių pokyčių yra kompetencijų praplėtimas, suteikiantis ne tik daugiau galimybių, bet ir atsakomybės. Taip netiesiogiai išreiškiamas pasitikėjimas slaugytojų profesiniais gebėjimais.

Atsižvelgiant į slaugos mokslo įrodymais grįstą slaugos praktiką Europoje ir pasaulyje, sveikatos priežiūros įstaigų poreikį, slaugytojų studijų ir profesinio tobulinimo programas, 2018 m. rugsėjį atnaujinta Lietuvos medicinos norma „Operacinės slaugytojas“, kurios nuostatos jau atitinka šiuolaikinės slaugos praktikos operacinėje tendencijas.

Ilona Šakienė. Šių metų sausį Lietuvos medicinos norma MN28:2011 papildyta sąrašu vaistų, kuriuos slaugytojas gali savarankiškai paskirti būtinosios medicinos pagalbos atveju. Tai reikšia vienkartinį vaisto paskyrimą be gydytojo konsultacijos ir tik tada, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba. Ši nuostata ypač aktuali slaugytojams, dirbantiems greitosios medicinos pagalbos brigadose, priėmimo ir skubiosios pagalbos skyriuose.

Šiuo metu rengiami Lietuvos medicinos normų MN60 „Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojo“ ir MN28 „Bendrosios praktikos slaugytojo“ projektai, kuriuose taip pat yra numatytos platesnės kompetencijų ribos, atnaujintos pareigos.

Abiejų medicinos normų projektai papildyti nuostatomis dėl asmens duomenų tvarkymo, susijusiomis su Bendroju duomenų apsaugos reglamentu, įsigaliojusiu nuo 2018 m. gegužės 25 d.

Kokius iššūkius paminėtumėte kaip labai svarbius, kurie laukia slaugytojų ir kitų sveikatos priežiūros specialistų netolimoje ateityje?

Artūras Šimkus. Svarbi naujovė medicinos normoje MN60 „Anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojas“, progresyvus žingsnis progresyvios pasaulinės praktikos link ir pokytis, didinantis pacientų saugumą, tai pareiškia anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojams praktiškai taikyti standartizuotą anesteziologijos ir (ar) intensyviosios terapijos vaistinių preparatų ir švirkštų žymėjimą.

Lietuvos medicinos normoje MN28 „Bendrosios praktikos slaugytojas“ nuostatos suteiks teisę slaugytojams koordinuo-

Sveikatos apsaugos ministerijos Asmens sveikatos departamento Pirminės sveikatos priežiūros ir slaugos skyriaus vyriausieji specialistai Ilona Šakienė ir Artūras Šimkus

ti slaugytojų padėjėjų darbą, paskirti bendrąjį kraujo tyrimą, bendrąjį šlapimo tyrimą, vertinti minėtų tyrimų rezultatus, pagal savo kompetenciją savarankiškai konsultuoti pacientą, vykdyti lėtinėmis ligomis sergančių pacientų stebėseną.

Rengiamas Imunoprofilaktikos atlikimo taisyklių pakeitimas suteiks teisę slaugytojams savarankiškai, be gydytojo konsultacijos, vadovaujantis klausimynu, paskirti ir atlikti kai kuriuos skiepus.

Rengiamame slaugytojo padėjėjų kompetencijų reglamentuojančios Lietuvos medicinos normos MN21:2000 „Slaugytojo padėjėjas“ projekte yra numatyti slaugytojo padėjėjų savarankiškumo lygiai, atsižvelgiant į naujos 9 mėn. trukmės programos turinį praplėstos kompetencijos, suteikiančios galimybę savarankiškai ar kartu su slaugytoju atlikti kai kurias funkcijas, iki šiol priskirtas tik slaugytojo kompetencijai.

Ilona Šakienė. Praplečiant slaugytojų kompetencijas, suteikiant jiems daugiau galimybių dirbti savarankiškai, didėja ir slaugytojų atsakomybė, profesinių klaidų rizika, papildomo profesinio pasirengimo poreikis. Siekdami, kad minėti veiksniai būtų tinkamai įvertinti, kuriame sistemoje, kuri slaugytojams suteiktų galimybę gauti geresnį darbo užmokestį, atsižvelgiant į atliekamas funkcijas, atsakomybę, turimas kompetencijas, profesinį pasirengimą. Manome, kad toks slaugytojų atliekamų funkcijų, išsilavinimo, darbo užmokesčio, atsakomybės glaudus susiejimas yra būtinas, siekiant pacientams suteikti kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir kad sveikatos priežiūros sistema būtų efektyvi.

Vieno ir kiekvieno slaugytojo dėmesys, rūpinimasis, pagalba ir šypsena dažnai pacientą gydo efektyviau nei tabletės! Sveikindami Tarptautinės slaugytojų dienos proga linkime likti rūpestingais savo srities profesionalais, lengvinančiais sergančiųjų gyvenimus.

Dėkojame už informatyvius atsakymus. Minėdami profesinę slaugytojų šventę žurnalo skaitytojų vardu linkime jums ir visiems jūsų kolegoms prasmingų darbų, perspektyvių idėjų ir ryžto, sumanumo užsibrėžtus darbus įgyvendinti visos mūsų visuomenės sveikatos labui.